

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 9

91. ÅRGANG

28. APRIL

1979

EN TALE AV MODER TERESA	S. 2
BISKOP GOEBEL VIGSLES I PETERSKIRKEN	S. 5
DEN NYE BIBELOVERSETTELSEN	S. 6
BARNEHJEMMET PÅ VOR FRUE VILLA	S. 11

NESTE NUMMER KOMMER 12. MAI 1979

En tale av Moder Teresa

Balzan-prisen for 1978 er blitt tildelt Moder Teresa. I sin begrunnelse for komiteens valg erklærte Balzan-stiftelsens president «at i sin bestrebelse for å hedre et menneske som har gjort en fremragende innsats i en verden hvor elendigheten er stor og hjelpen beskjeden, har komiteen enstemmig valgt Moder Teresa fra Calcutta fordi hun er en mor for tusener av sultne, syke og ulykkerammede barn».

Vi gjengir her en tale Moder Teresa holdt da hun ble utnevnt til æresdoktor i Cambrigde, 1977.

En hindu ble spurt hva kristendom er. Han svarte: «Det er å gi.» Gud elsket verden så meget at han ga den sin sønn. Han ga den Maria for

at hun skulle være hans mor. Han ble et menneske som du og jeg i alle ting unntatt synd. Også Jesus beviste sin kjærlighet til oss da han ofret sitt

eget liv, hele sin eksistens. Han var rik og ble fattig for deg og meg. Han ga seg fullstendig. Han døde på korset, men innen han døde gjorde han seg til livets brød for å mette vår hunger etter kjærlighet. Han sa: «Om dere ikke eter mitt kjød og drikker mitt blod, finnes heller ikke liv i dere.» I sin grenseløse kjærlighet ble han selv den sultende som sa: «Jeg var sulten, og dere ga meg å spise», og «Om dere ikke eter meg, kan dere ikke få evig liv.»

Det er Kristi gave, også idag elsker Gud verden. Han sender ut deg og meg for å bevise at han elsker verden, at han fremdeles har medlidenhet med verden. Vi må være hans kjærlighet, hans medynk med verden her og nå. Men for å kunne elske må vi ha tro, for sann tro er kjærlighet og sann kjærlighet er tjeneste. Jesus gjorde seg selv til livets brød for at vi skal kunne spise det, og leve og gjenkjenne ham i de fattige. For å kunne elske må vi kunne se og føle og derfor gjør Jesus, som det står i Bibelen, de fattige til håp om nåde for deg og meg. Han sa: «Hva dere har gjort mot en av disse mine minste brødre, det har dere gjort mot meg.»

Derfor er arbeidet hos «Missionaries of Charity» så vidunderlig. Jeg tror ikke vi er sosialarbeidere i ordets egentlig mening, men at vi er kontemplative midt i dagens verden når vi stadfester Jesu ord: «Jeg var sulten, naken, hjemløs, og dere tok dere av meg.» Slik er vi i virkeligheten nær Ham fireogtyve timer i døgnet, og derfor er kontemplasjonen og Kristi nærhet i de fattige så vakker, så virkelig, så vidunderlig. De fattige trenger ikke sympati og medlidenhet, men kjærlighet og medfølelse. Og vi må vite at de fattige er mennesker som er verd å bli elsket, storartede mennesker; denne kunnskap hjelper oss å elske og tjene dem.

Kjenner vi egentlig de fattige i vår

nærhet? Kanskje finnes de i vår egen familie, for kjærligheten begynner jo hjemme. Kjenner vi dem? Kjenner vi de ensomme, de uønskede, de glemte? Jeg tok vare på en kvinne jeg fant i en søppeldunk. Hun hadde høy feber, og hadde bare et par dager igjen å leve. Hele tiden gjentok hun: «Min sønn har gjort dette mot meg.» Jeg dro henne ut, tok henne med hjem og førte henne til klostret. På hjemveien forsøkte jeg å få henne til å tilgi sin sønn. Det varte lenge før hun sa: «Jeg tilgir min sønn.» Like før hun døde kunne hun si dette helt ærlig. Hun var ikke bekymret over at hun var døende eller over at hun hadde feber og måtte lide så meget. Det som tynget hennes hjerte var at hennes sønn ikke ville ta henne. Dette er noe som dere og jeg må forstå. Johannes skriver: «Hvordan kan du si at du elsker Gud som du ikke ser hvis du ikke elsker din bror som du ser?» Han bruker meget kraftige ord når han skriver: «Du er en løgner hvis du sier at du elsker Gud og ikke din bror.» Jeg tror vi alle må forstå at kjærlighet begynner i hjemmet. Idag blir vi stadig mer klar over hvordan all lidelse i verden begynner i hjemmet. Idag har vi ikke engang tid til å se på hverandre, snakke med hverandre, glede hverandre, — selv ikke når våre barn forventer det av oss eller ektefeller forventer det av hverandre. Vi er mer og mer borte fra hjemmet, og får stadig mindre kontakt med hverandre.

For en tid tilbake kom en stor gruppe av professorer fra USA som ba meg: «Si oss noe som kan hjelpe oss.» Jeg sa: «Smil til hverandre.» Jeg må ha sagt det veldig ettertrykkelig, for en av dem spurte meg: «Er De gift?» Jeg svarte: «Ja, og jeg finner det ofte vanskelig å smile til Kristus for han kan være meget krevende.» Jeg tenker meg at her begynner kjærligheten; den begynner hjemme. Hvor finner vi idag våre gamle? De er på aldershjem. Hvor er det ufødte barn, hvor? Det er dødt, borte. Hvorfor? Fordi vi ikke

vil ha det. Jeg synes det vitner om stor fattigdom at barn i vestlige land — i dette land — må dø fordi vi er redde for å livnære og oppfostre enda et barn. Barnet må dø før det er født. Er ikke det tegn på stor fattigdom?

Redselen for at man i familien må ta hånd om enda et gammelt menneske gjør at mennesket blir skjøvet bort. Og dog må vi en dag møte Herren. Hva skal vi svare ham når han spør etter det lille barnet, etter våre gamle foreldre, som alle er hans skapninger, Guds barn. Hvordan skal svaret lyde? Gud har nedlagt all sin kjærlighet i skapelsen av menneskelivet, derfor har vi ingen rett til å ødelegge det, og slett ikke vi som vet at Kristus døde for å frelse hvert menneske. Kristus døde og ofret alt for barnet, og er vi virkelig kristne, da gjelder hinduens ord også for oss: «Kristendom er å gi.»

Vi må gi til det gjør vondt. Sann kjærlighet må gjøre vondt. Det gjorde Kristus vondt å elske oss. Det gjorde Gud vondt å elske oss, for han måtte ofre. Han ofret sin egen sønn. I dag er vi her hos hverandre. Jeg kan ikke gi dere noe, jeg har intet å gi. Men det skulle jeg ønske av dere at vi ser oss om. Og at vi, når vi ser de fattige i vårt eget miljø, gir dem vår kjærlighet slik at vi lider med dem. Vær villig til å le og ha tid for medmenneskene. Når vi kjenner dem, vet vi hvem vår neste er. Kjenner vi menneskene i våre omgivelser? Det er mange som er ensomme.

En dag da jeg gikk på gaten, kom en mann bort til meg og sa: «Er De moder Teresa?» Jeg svarte ja. Da sa han: «Vær så snill, send noen av Deres søstre hjem til oss. Jeg er delvis blind, og min kone nesten sinn syk. Vi lengter helt enkelt etter å høre en menneskelig stemme. Vi har alt, utenom . . .» Da jeg sendte søstrene dit, fant de at det var sant. De hadde alt, men var meget ensomme. De hadde ingen de kunne kalle sine egne. Deres sønner og døtre var langt borte. Selv var de uønsket, så å si ubrukelige, ingen ting mere å ha. De ville komme til å dø i stor ensomhet.

Våre søstre tar seg av de fattigste blant de fattige: Krøplinger, blinde, sinnssyke. Vi har et hjem for syke og døende. I år feirer vi 25-årsjubileum for vårt første hjem for døende i Calcutta. I løpet av disse 25 år har vi plukket opp mer enn 36 000 mennesker fra gatene, og mer enn 16 000 har dødd hos oss. Jeg tenkte at det ville være meget meningsfylt å feire 25-års jubileet 1. november på alle helgens dag. Jeg er fast overbevist om at alle som har dødd hos oss er i himmelen. De er virkelig hellige, de er i Guds nærhet. De var i sannhet uønsket her på jorden, men de er Guds elskede barn. Og så ber jeg dere om å be til Gud og takke for alt det gode våre søstre har gjort i hjemmet for de døende. Selv om hjemmet har tilholdssted i en del av Palis tempel — fryktens gudinne — er det likevel et gledens sted hvor vi mennesker hjelper hverandre til å dø i fred med Gud. Dere ville bli overrasket over hvor vakkert de dør.

En kveld kom en mann til oss og sa: «En hindufamilie har i flere dager ikke hatt noe å spise, og de har åtte barn.» Jeg tok med meg tilstrekkelig ris for et måltid og gikk til dem. Til min forbauselse tok moren risen, delte den i to deler og gikk ut. Jeg kunne se på barnas ansikt at de virkelig var sultne. Da moren kom tilbake, spurte jeg henne: «Hvor gikk De? Hva gjorde De?» Hun svarte: «De er også sultne.» Hun visste at nabofamilien også sultet. Dette gjorde et dypt inntrykk på meg. Kjenner vi virkelig våre fattige? Vet vi at våre naboer trenger vår kjærlighet? Vet vi at våre naboer trenger vår omsorg? Vet vi det?

Jeg vil ikke at dere skal gi av deres overflod. Gi så det kjennes. Vi har valgt å leve i fellesskap med de fattige for å være helt avhengige av Guds bestemmelse. Om jeg kunne være her en hel dag og en hel natt, ville jeg kunne gi tusentalls bevis på Guds finfølelse kjærlighet og omsorg.

Vi forsørger tusenvis av mennesker, og enda har det ikke hendt at vi har måttet si til noen: «Dessverre, men idag har vi intet . . .» I Calcutta

(Forts. s. 15)

Fortidens redsler

Tiden leger nok mange sår, men ikke alle. Enkelte hendelser er simpelthen av en slik art at årenes distanse ikke helt må få lov å gjøre oss likegyldige overfor dem. Fjernsynsserien «Holocaust» har vært en påminnelse om menneskehetens kanskje største skamlett. Seriens kvaliteter har vært gjenstand for debatt, og meningene har vært delte. Det viktige ligger imidlertid et annet sted, og det er der vår oppmerksomhet bør være: den masseutryddelse av jøder som fant sted for ikke altfor lenge siden.

Man trenger ikke være historiker av fag for å vite at jødernes skjebne gjennom århundrene har vært tung. Fordommer og hat fra omgivelsene har vært holdninger de stadig møtte. Ikke minst har vi som kaller oss kristne en stygg historisk fortid i forholdet til jødene. At vi her har grunn til dårlig samvittighet er hevet over tvil. Det vet vi bare så altfor godt.

Når seks millioner jøder i løpet av få år ble systematisk utryddet, virker det ufattelig. Sikkert har en kombinasjon av sosiale og psykologiske årsaker gjort seg gjeldende, men galskap synes som det mest dekkende ord. Hvordan var det mulig? For de av oss som er født etter krigen, er det nærliggende å spørre hvorfor ikke menneskene omkring reagerte. De måtte da ha et inntrykk av hva som skjedde! Spørsmålet er riktig, men sannsynligvis spør vi uten egentlig å forstå tiden og øyeblikket da dette skjedde. Bære få var «informert», og det var neppe de som ønsket å få folkeopinionen vakt til protester og reaksjoner. Og det er vel også lite man kan gjøre når man er i fremmedes vold.

At noe slikt aldri må skje igjen er en selvfølgelig lærdom. Men fortsatt lever vi i en verden som så langt fra kan betegnes som idyllisk. Krig og voldshandlinger er stadig en del av mange menneskers virkelighet. Og kjenner egentlig vi fullt ut omfanget og graden av våre samtidiges lidelser? Vi vet f. eks. at jøder fortsatt forfølges i Sovjet. Men vet vi helt ut hvordan og med hvilket omfang? Brudd på menneskerettighetene skjer i alle verdens hjørner. Men kjenner vi omfanget? Nedslaktning av mennesker skjer faktisk også i dag. Men gjør vi noe? Kan vi gjøre noe?

Spørsmålene er nærliggende og deprimerende. Vi føler vår maktesløshet og vet at vi kommer til kort. Vi må faktisk ikke se bort fra den mulighet at om tyve—tredve år kan nye generasjoner spørre oss hvorfor ikke vi gjorde noe da det og det skjedde. Vi måtte da ha visst om det! Dessverre er menneskenes ondskap — vår ondskap — av og til større enn det vi kan tenke oss. Vi må derfor ikke bare glemme.

NY KIRKERETTSLIG STATUS FOR MIDT-NORGE OG NORD-NORGE

Det er en glede å kunne meddele at Pavestolen lørdag 31. mars har offentliggjort at Den katolske kirke i Midt-Norge og Nord-Norge har fått sin kirkerettslige status endret fra Apostoliske Vikariater til prelature nullius eller frie prelaturer med øyeblikkelig virkning.

Paven har i tilknytning til dette utnevnt den Apostoliske Administrator for Nord-Norge, pater Gerhard Goebel, til biskop med tittelen prelat av Tromsø. Biskop Gerhard Schwenzer har likeledes fått tittelen prelat av Trondheim. Etter konsultasjon og forutgående drøfting er de norske overhyrder blitt enige om her hjemme ikke å bruke uttrykket prelat — som på norsk er et heller abstrakt begrep — og har valgt betegnelsen stift, da med den forståelse at det ikke dreier seg om egentlige bispedømmer.

Den formelle bakgrunn for endringen er at Apostoliske Vikariater er en jurisdiksjonsform anvendt i området underlagt Propagandakongregasjonen. Etter at de nordiske kirker ble overdradd til den normal-kirkelige jurisdiksjon under Bispekongregasjonen, var det klart at de to norske Vikariater måtte få en annen status. Bestemmelsen har derfor vært ventet i lengere tid og tas til etterretning med tilfredshet.

Det er med takknemlighet vi konstaterer at normale tilstander igjen hersker og at Nord-Norge atter vil få en biskop, denne gang en innarbeidet mann som kjenner forholdene etter 15 års virke i landsdelen og som nyter alles tillit.

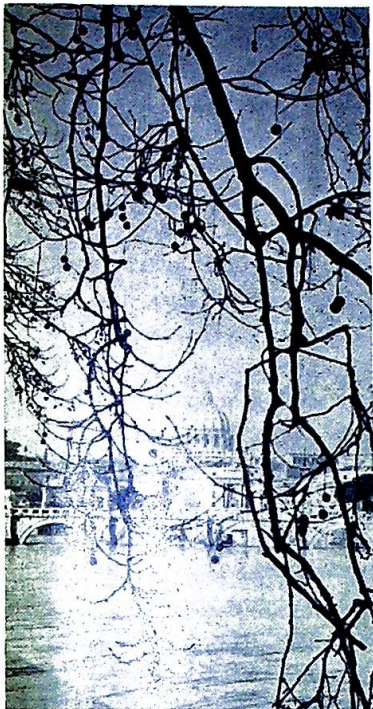
Oslo, 2.4. 1979

† John W. Gran
Biskop

FRA BISPEDØMMET:

Pater Arno Gerritsma fyller 60 år 3. mai.

BISKOP GOEBEL VIGSLES I PETERSKIRKEN

Pave Johannes Paul ønsker selv å konsekre de biskoper han i den senere tid har utnevnt. Biskop Goebel vil derfor reise til Roma for å bli vigslert i Peterskirken søndag 27. mai. Biskop Gran reiser med og representerer samtidig den Nordiske Bispekonferanse under begivenheten.

Den formelle innsettelse av biskop Goebel er berammet til søndag 10. juni i Tromsø.

100 ÅR KATOLSK KIRKE I UGANDA

Ved festlighetene i anledning den katolske kirkes 100-års jubileum i Uganda representerte kardinal Knox Johannes Paul II som pavens personlige utsending.

I et brev til kardinal Knox roste paven Ugandas biskopers beslutning om å feire 100-års festen med en eukaristisk kongress 11.—17. februar. Paven mintes p. Simeon Lourdel og fr. Amans Delmas, som 17. februar 1879 ankom til Entebbe, hvor de opprettet det som skulle bli den første permanente katolske misjon i Uganda. Paven mintes også Ugandas martyrer, Charles Luanga og hans 21 feller som ble drept i 1885 og 1886 og helgenkåret av pave Paul VI i 1964.

Pave Johannes Paul II oppfordret i

brevet Ugandas katolikker til fortsatt å være trofaste overfor troens gave og gi den en ny impuls i forbindelse med 100-års festen, så «Ugandas kirke, som ble grunnlagt av misjonærer, selv må bli misjonerende».

I 1953 opprettet pave Pius XII det katolske hierarki i Uganda. Det er nå omkring 3,9 millioner katolikker i landet, det er ca. 34 prosent av befolkningen. Kardinal Emmanuel Nsubuga av Kampala og åtte av de øvrige elleve biskoper er ugandesere.

Katolsk Orientering

TEMPLETON-PRISEN TIL JAPANSK BUDDHIST

Templeton-prisen, — 80.000 pund sterling — blir i år tildelt japaneren Nikkyo Niwano, grunnlegger av den buddhistiske legmanns-organisasjon «Rissho Koseikai», som nå teller 4,5 million medlemmer verden over. Templeton-prisen tildeles for fremragende arbeid i religionens tjeneste, og er tidligere gitt til Moder Teresa, Calcutta, Roger Schutz, prior i det økumeniske klostret i Taizé, til Chiara Lubich, grunnlegger av Fokolarebevegelsen, og til professor Thomas Torrance.

KNA

NAMIBIA

Tre namibiske kirkesamfunn, Den evangelisk-lutherske Ovambo Kavango kirke, Den anglikanske kirke i Namibia, og Den afrikanske metodist-episkopale kirke, er kommet med et felles opprop til støtte for valg i Namibia under De forente nasjoners overoppsyn med hjemmel i Sikkerhetsrådets resolusjon 435 av 1978. Oppropet appellerer til alle politiske partier om å sette en stopper for blodsutgytelse og vold og til å gripe den chance som nu byr seg til å utvirke en fredelig løsning for landet.

The Tablet

UNGARN

Biskopene i Ungarn har sendt et hyrdebrev hvor de oppfordrer katolikker til å støtte opp om det katolske kirkesystem som er kommet i store vanskeligheter. Hyrdebrevet peker på betydningen av katolsk utdanning og retter oppmerksomheten mot den markerte nedgang i antall elever som er påmeldt ved katolske læreanstalter i de senere år. De restriksjoner som møter studenter etter avlagt eksamen fra katolske skoler når de ønsker videreutdanning i det statsdirigerte system, antas å være årsaken til denne tilbakegang. Der er for tiden bare åtte gymnasier i Kirkens regi i Ungarn.

The Tablet

DIALOG MED JØDENE

Den 12. mars mottok paven representanter for en rekke jødiske organisasjoner som befant seg i Roma hvor de deltok i konferanser med Vatikanets Kommisjon for Religiøst Samkvem med Jødene. I sin adresse presiserte Philip Klutznick, presidenten for jødernes verdenskongress, betydningen av disse konferanser i «de lange og ofte vanskelige historiske forbindelser mellom Den katolske kirke og det jødiske folk», et forhold hvor «Det annet vatikankonsil og etterfølgende konsekvenser hadde hatt dyptgående virkninger». Han nevnte spesielt deklarasjonen *Nostra Aetate* og opprettelsen av Kommisjonen for Religiøst Samkvem med Jødene, og den Internasjonale Katolsk-jødiske Sambandskomite.

The Tablet

GRUNNKURS FOR RELIGIONS- LÆRERE SKOLEÅRET 1979/80

Det kateketiske senter planlegger kurs i Oslo-området fra og med august 1979.

Sentret vil også være behjelpelig med å arrangere kurs i andre menigheter hvor det viser seg å være interesse for det.

Kurset tar sikte på å hjelpe voksne katolikker til å undervise barn i grunnskolealderen (1.—7. klasse). Det er lagt opp til 18 kurskvelder og 2 weekender. Grunnbøker vil være «Det nye testamente» i Erik Gunnes' oversettelse og «Den hollandske katekismus» med endringsforslag. I tillegg kommer enkelte bøker som eventuelt vil kunne lånes ved offentlige biblioteker e.l.

Kursavgift kr. 50,—. Deltagerne må selv skaffe seg grunnbøkene.

Henvendelse for nærmere opplysninger til Det kateketiske senter, Akersveien 5, Oslo 1.

SOMMERTILBUD

For franskinteresserte er det mulig å følge språkkurser også i sommermånedene ved det katolske universitet i Angers. Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til:

C.I.D.E.F.,
Université Catholique de L'Ouest,
B.P. 808,
F-49005 Angers Cedex,
Frankrike.

«Omsorgssamfunnet»

Wera Sæthers artikkel under denne overskrift som ble gjengitt i utdrag i «St. Olav» nr. 6, er opprinnelig offentliggjort i tidsskriftet «Aesculap» og ikke i «Barnevernspedagogen».

Red.

Den nye bibeloversettelsen

En ny bibeloversettelse i Norge er en begivenhet også for oss katolikker. «St. Olav» har derfor bedt tre personer se nærmere på den. Den ene som forbruker og prest, den andre som ekseget og bibelspesialist, den tredje som språkkunstner. De belyser samme stoff fra forskjellige synspunkter. Det er oversettelsen til bokmål som vurderes.

SOM FORBRUKER OG PREST:

Chresten Krogh

Chresten Krogh er benediktinermunk fra Abbaye Saint Maurice i Luxembourg og har bodd i Lom siden 1968.

En omtale av denne utgaven skal foruten en språkkunstners og en eksegets faglige vurdering av teksten, også inneholde en forbrukers mer generelle bedømmelse av bokens form og tekniske kvaliteter.

Denne 1978-Bibel adskiller seg i det ytre en del fra sin forgjenger, 1947-utgaven av den Reviderte Oversettelse av 1930. Forskjellene er til og med

så iøynefallende at man aner at mange motstridende synspunkter har måttet forenes før man kunne nå et resultat.

Til tross for at den inneholder ca. 150 flere sider enn 1947-utgaven, er den mindre tykk. Og den virker mindre murstensaktig fordi sidearealet er økt med 12 mm på hvert ledd. Med dette format blir det en god bok å ha i hånden, god å bla i og god å ha liggende oppslått.

Med det økte sidetall og -areal har man kunnet presentere teksten med større, mer lettleste typer. Samtidig har man innført mer luft på sidene, så det blir en fin harmoni mellom figur og grunn.

Ved å presentere de bibelske prosa-

tekster prosaisk, dvs. fortløpende, med rimelige meningsfylte avsnitt i stedet for i den vanlige forstyrrende utstansning av enkeltvers, og ved å sløyfe de tradisjonelle resymeer over hvert av bokens kapitler og i stedet innføre diskret, relevante avsnittsoverskrifter, har man vunnet inn adskillig plass. Denne er til gjengjeld blitt vel anvendt: Salmene og alle Bibelens øvrige poetiske tekster er nå slik disponert typografisk at originalteksternes versemål kommer for en dag. Denne iøynefallende forskjille mellom prosa og poesi vil gi leseren mange aha-opplevelser. Mangen tekst som hittil har måttet forekomme dunkel, aksepteres nå som dunkel fordi den fremtrer i sin poetiske form, og dermed er det en sjans for at man får mer ut av den.

En annen gave til leseren er den tydelige angivelse øverst på hver side av sidens tekstinnehold: Boktittel, kapitel og vers. Angivelsen er bedre disponert her enn i 1947-utgaven.

Til en bedre forståelse av Skriftens ord har man innført tre helt nye hjelpemidler:

Forklarende fotnoter er anbragt mellom selve teksten og de gjengse vershenvisninger som nå finnes nederst på sidene. Utgiverne gjør uttrykkelig oppmerksom på at notene vil være forklarende og ikke fortolkende.

En alfabetisk liste bak i boken gir på femten sider forklaring på en del viktige ord og uttrykk som forekommer flere ganger i Skriften.

Endelig har man som en betydelig nyhet innført en tidstabell som dekker den bibelske kronologi fra omkring år 1800 f. Kr. til år 117 e. Kr.

I stedet for 1947-utgavens fire kart som var en fryd for øyet, men meget vanskelige å tyde, bringer 1978-utgaven oss ti nøkternt utarbeidede, lettleste kart.

Også i liturgien har Bibelen en sentral plass.

Bokens siste sider gir, som tidligere, en oversikt over kirkeårets tekster, men nå over dem som i Den norske kirke har vært gjeldende siden advent 1977. Selv om det faller utenfor en bibelanmelders rammer å snakke om liturgi, kan det være på sin plass å merke seg at antallet gammeltestamentlige tekster foreskrevet til liturgisk bruk i dag er mellom 150 og 200, mens det tidligere var mellom 20 og 30. Dette innebærer at denne nye oversettelse av Det gamle testamente ikke bare vil bli lest privat, men også i en viss utstrekning vil bli lest høyt for kirkefolket, og vil bli kommentert.

Etter å ha fremhevet disse gode kvaliteter skal vi kort komme inn på hva vi hadde kunnet ønske også å finne i denne bibelutgaven:

Vi ville ha gladet oss over å finne noen innledende sider med en forklaring av hva Bibelen egentlig er, hvordan den er blitt til, hvordan den gjennom århundrene har utviklet seg ved uavbrutt avskrivning med det resultat at vi i dag står med en fiks, ferdig, tilsynelatende entydig norsk tekst. Et ord om hvilke grunntekstutgaver den norske 1978-Bibel er oversatt fra, ville også ha vært velkomment.

Sammen med eller i stedet for en slik generell innledning kunne man ha ønsket seg en kort innledning til hvert av de bibelske skrifter med opplysning om forfatterskap og tilblivelseshistorie, samt om de historiske begivenheter skriftet eventuelt refererer til.

Nå vel, det er plasshensyn å ta, men dette siste ønske kunne oppfylles minimalt om man innarbeidet de enkelte skrifers tilnæringsvis tilblivelsesdato i den nye tidstabell. Det er nettopp plass til det innenfor dens rammer, og tabellen ville derved ha fått en ekstra dimensjon.

Vi nevnte tidligere at den nye presentasjon av de poetiske tekster hjelper leseren til å akseptere dunkle punkter som dunkle. Kunne man ikke gi leseren en ytterligere hjelp ved uttrykkelig å henlede oppmerksomheten på at enhver bibeloversettelse nettopp bare er en oversettelse, dvs. et fortvi-

let forsøk på — på den minst ufullkomne måte — å gjengi noe av rikdommen i hvert av originalspråkets ord og vendinger? I de store kommenterte bibelutgaver kan man til stadighet i fotnoter gi opplysning om originalens ordrette innhold. Slikt er selvsagt ikke mulig hvis man vil bevare 1978-utgavens gode format, men det ville ha vært en hjelp til en bedre forståelse av mange skriftsteder om oversettelsesarbeidets vanskeligheter var blitt fremhevet. En liten sidesinformasjon ville være nok til å belyse saken.

Et siste ønske eller forslag: Enhver bibelutgaves arbeidsteam setter seg på forhånd veldefinerte mål. Ville det ikke være en idé om redaktører og oversettere i fremtiden presenterer seg for publikum i et forord hvor de skisserer sine mål med arbeidet og samtidig gjør rede for hvilke oppgaver innenfor arbeidsområdet de uttrykkelig har gitt avkall på å løse? Et velredigert forord viser seg ofte å være den fineste bruksanvisning til et vanskelig tilgjengelig verk.

La oss avslutte denne bedømmelsen av 1978-Bibelen med enda en gang å omtale noen av dens gode nyheter:

Det har vært en ærverdig tradisjon at en Bibel skulle inneholde Skriftens ord og, bortsett fra tittelblad og innholdsfortegnelse, intet annet enn Skriftens ord. Dette prinsipp er endog trengt så dypt inn i folks bevissthet at både de tradisjonelle kapitelresymeer og den typografiske opphugging av teksten i enkeltvers ble opplevet som noe sakralt. Bibelboken ble betraktet som et tidløst, ujordisk produkt, utgitt på et hinsidig forlag og levert ferdigpakket fra et ikke helt dennesidig trykkeri.

Denne tradisjon og den derav følgende oppfatning av Bibelen er det nå slått et lite hull i:

Sløyfingen av kapitelresymeene og omstruktureringen av prosatekstene begrunnes på fem linjer på en av bokens første unummererte sider med at inndelingen i kapitler og vers stammer fra henholdsvis 1200-tallet og ca. 1550. Med denne opplysning antydes det at Bibelens form i tidens

De bibelske bøker er ofte blitt vakkert illustrert.

løp har vært underkastet endringer som må kunne etterforskes.

Tidstabellen gjør leseren oppmerksom på at de begivenheter Bibelen gjør rede for, blant annet har funnet sted i tid og rom innenfor rammene av vår tids historie.

Den kjensgjerning at man har innført forklarende og opplysende stoff i og omkring de bibelske tekster, modifierer leserens forestilling om at han har foran seg et ferdigprodukt som er uberørt av menneskehånd.

Når det gjelder disse noters og ordforklarings utarbeidelse, er de formet slik at de gjennom selve sin knapphet gir leseren en anelse om at de bare representerer liksom toppen av et isberg av informasjon. Kanskje er denne korte antydende måte å gi opplysninger på en bedre pedagogisk metode enn den vi gjør oss til talsmenn for med vårt ønske om en utvidelse av stoffet. Den informasjon som er gitt er akkurat så knapt formulert at leseren stimuleres til å stille spørsmål. Mange spørsmål.

Det er god grunn til å gratulere oversettere, forlag, trykkeri og bokbinderi med det arbeid og samarbeide hvis resultat er den form den norske Bibel nå foreligger i.

Simone Springer

Benediktinersøsteren Simone Springer har tatt licentiatgraden i teologi ved Københavns universitet. Hennes liv er viet studium av Bibelen. Her omtaler hun enkelte sentrale tekster fra Det gamle testamente.

2. Mosebok 32, 9—14:

⁹Herren sa videre til Moses: «Jeg har holdt øye med dette folket og merket at det er et stridlynt folk. ¹⁰La nå meg få råde, så skal min vrede flamme opp mot dem, og jeg vil gjøre ende på dem! Men deg vil jeg gjøre til et stort folk.» ¹¹Da bønnfalt Moses Herren sin Gud og sa: «Herre, hvorfor skal din vrede flamme opp mot ditt folk, som du har ført ut av Egypt med stor kraft og sterk hånd? ¹²Hvorfor skal egypterne si: Det var ikke for å gjøre vel han førte dem ut, men for å drepe dem i fjellene og utrydde dem fra jorden? Ta tilbake din brennende vrede, og oppgi den plan du hadde om å føre ulykke over ditt folk! ¹³Kom i hu dine tjenere Abraham, Isak og Israel, og det du sa til dem da du sverget ved deg selv: Jeg vil gjøre dere til en ætt så tallrik som stjernene på himmelen, og hele dette landet som jeg har talt om, vil jeg gi deres ætt; de skal eie det for evig.» ¹⁴Da oppgav Herren sin plan og førte ikke ulykke over folket, slik han hadde tenkt.

Det er alltid meget spennende å se hvordan en oversetter slipper fra de skriftavsnitt hvor bruken av verbenes aspekter spiller en avgjørende rolle for den rette forståelse av teksten. Et slikt sted er 2. Mos. 32, 9—11. Oversettes ikke avsnittet korrekt, må leseren få det inntrykk at Gud Herren er vankelmødig og kan snakkes tilrette. At dette ikke er tilfelle, blir i den hebraiske tekst uttrykt ved hjelp av de grammatikalske muligheter det hebraiske språk rommer. I verbenes bruk er det ikke så meget spørsmål om fortid, nåtid og fremtid, men om en handling for ramme alvor og uansett hva som skjer, gjennomføres og

avsluttes (perfektum) eller om dette er tvilsomt (imperfektum).

I vårt tekstavsnitt står således alt fast som Israels Gud har lovet fedrene, dvs. v. 13, mens man må sette et «kanskje» ved gjennomførelsen av alt det andre.

Kommer dette spill til sin rett i den nye oversettelsen? For det meste ja. Men — hvis det er mulig i norsk språk — så skulle det ikke ha stått: «Jeg vil gjøre dere til en ætt . . .» og «. . . jeg vil gi deres ætt.» Men: «Jeg gjør . . .» og «. . . jeg gir.» Likeledes skulle det i v. 14 ikke hete «. . . slik han hadde tenkt.» Dette er ikke et spørsmål om verbenes aspekter, men om uttrykkene og deres bruk. «. . . som Han hadde sagt.» ville ut fra dansk språkbruk være bedre fordi det ikke er så sterkt. Scenen foregår i Nærorienten hvor ord ikke er mangelvare og da slett ikke når man er vred! Men de betyr ikke på langt nær så mye som under våre himmelstrøk. Vi må ikke glemme at Israels Gud taler «nærorientalsk» i Bibelen. Det er det som av og til gjør det vanskelig å gjengi det på «skandinavisk».

4. Mosebok 24, 15—20:

Så sier Bileam, Beors sønn, så sier mannen med lukte øyne, ¹⁴han som hører ord fra Gud, og får syner fra Den Allmektige, hensunken, med klarsynte øyne:

¹⁷Jeg ser ham, men ikke nå, jeg skuer ham, men ikke nær. En stjerne stiger opp fra Jakob, en kongstav løfter seg fra Israel.

Han skal knuse Moabs tinner

og skallen på alle sønner av Set.

¹⁸Han skal vinne over Edom, legge fienden Se'ir under seg; Israel skal øke sin makt.

¹⁹En hersker drar ut fra Jakob, han utrydder dem som er tilbake i byen.

²⁰Så fikk Bileam øye på amalekitene, og han fortsatte med sitt kvad: Det fremste av folkeslag er Amalek, men til sist skal han gå under.

Slår man opp på dette «kvad» — som den norske oversettelsen sier

(4 Mos 24, 15) — så gledes man over at en poetisk tekst, et kvad, som i dette tilfelle er et velsignende ord-språk, er satt som vers og strofer og ikke som prosatekst. Allerede dette gir hjelp til forståelse. Man har jo en annen forventning til en poetisk tekst enn til prosatekster både når man selv leser dem og når de leses høyt og man hører dem.

Bileams ordspråk foreligger i forskjellige versjoner som peker i hver sin retning (Septuaginta; Targum; Syriaca; Itala; Vulgata foruten den masoretiske, hebraiske tekst). Hvem av dem følger den nye oversettelse? Til å begynne med den hebraiske tekst. Men når oversettelsen sier «En stjerne stiger opp fra Jakob», så er dette neppe den hebraiske tekst som taler om «å fremtre» eller «opptre». Her følges de andre versjonene (med unntak av Targumim). Dette valg er forståelig fordi det lar en kristen leser eller hører få assosiasjoner til avslutningen av Sakarjas lovsang (Luk 1, 78). Men dette valg lar ikke teksten stå så åpen for tolkning som f. eks. den hebraiske tekst gjør.

Det samme gjelder litt lengre frem: «en kongestav løfter seg fra Israel.» Det hebraiske ord som her er oversatt med «kongestav» er egentlig kun en «stav». Så kan denne stav presiseres nærmere som «kongestav» eller som «hyrdestav», men ordet kan også bety «stamme». Allikevel har den nye oversettelse vært tilbakeholden med sin presisering når man ser hva de forskjellige versjoner har fått ut av teksten! (Septuaginta: menneske. Syriaca: fyrste/hersker. Targum: Mes-sias.)

Også her har altså den hebraiske tekst stått åpen for flere tolkninger — som også er blitt gitt ned gjennom tidene. På den ene side gir en slik inn-sikt oss frihet til å gi vår tids tolkning slik som den nye oversettelse har gjort det. På den annen side får vi samtidig en advarsel om at det er tekster i Bibelen som legitimt står åpne for forskjellige tolkninger. Vi kan således ikke tillate oss å bebreide noen noe hvis de velger en annen av de mulige tolkninger enn man selv

gjør. Denne tekståpenhet er ikke gitt oss til vår begrepsforvirring, men for å få oss til å forstå at ingen av oss kan lodde alle skriftsteders dybde. Skriften, som Guds ord, har til alle tider vært større enn vi. Og det finnes altså tekster som vi bare tilnærmesvis fatter hvis våre forskjellige tolkninger sirkler dem inn.

Klokt og forsiktig har den nye norske oversettelse valgt sin versjon av denne sentrale tekst. Blant henvisningene kunne man ønske å ha sett Luk 1, 78, og i notene kanskje noe om tekstens flertydighet.

Salme 93:

93 Herrens trone står fast

Herren er konge,
han har bledd seg i høyhet,
Herren har kledd seg
og rustet seg med kraft.
Jorden står fast,
den vokter ikke.
² Fast står din trone
fra gammel tid.
Gud, du er fra evighet.

³ Fra strømmene steg det, Herre,
fra strømmene
steg det et drønn;
det steg et brus fra strømmene.

⁴ Men herligere
enn den veldige vannflom,
herligere enn havets brenning,
er Herren i det høye.

⁵ Dine lovbud er pålitelige.
Hellighet skal pryde ditt hus
gjennom lange tider, Herre.

Denne vakre salme har fått en dårlig medfart! Stilen her er uhyre ordknapp og konsentrert. Dessuten er dette en av de poetiske tekster hvor versangivelsen ikke helt følger versenes oppbygning (v. 1 b sammen med v. 2 danner en 3-linjet strofe. Versene 3—5 består likeledes av en 3-linjet strofe, mens v. 1 a har 2 ganger 2 meningsbærende enheter.) Jeg kan dessverre ikke se at stilen eller oppbygningen er tilgodesett i den nye oversettelse. Dette gjør at teksten neppe er lett å synge. Og sangbarheten av en salme må være et sentralt krav siden salmer var Israels gamle sanger.

Godt er det derimot at vi med

«Herren er konge» har fått en viss avstand til et «tronstigningsrop» som jo også S. Mowinckel foretok i sine seneste skrifter.

Naturligvis kunne man lage en anmeldelse alene ut av salmene og ville nok ved det ramme noe meget sentralt i hele oversettelsen siden salmene rommer hele Det gamle testamente som i et nøtteskall. Men jeg vil bare komme med et par tilfeldige bemerkninger. Sal. 122, 5, fotnoten: Jerusalem var ikke bare «sentrum for landets rettsvesen», men for hele ledelsen av landet. Som i Dommerboken må begrepet «å dømme» her forstås som «å regjere». Det samme gjelder begrepet «å dømme» i Sal. 96, 13 og 98, 9. Oversettelsen av Sal. 110 er fin.

Sal. 89, 40: Selv om det er mulig å oversette «Du har opphevet pakten» så er denne oversettelse hverken nødvendig eller heldig. Pakten er kom-

met inn i en katastrofal situasjon (Septuaginta); den er nærmest «suspendert», dvs. pakten med Davids dynasti, ikke Sinaipakten.

Var pakten med Davids dynasti virkelig opphevet, hvorfor skulle og hvordan kunne Messias da forventes av Davids dynasti? I Sal. 72 er versene 1 og 2 klart fint! I Sal. 67 er det en skam at ikke oversetterne har latt v. 5 stå som et avsnitt for seg. Da var salmens budskap blitt enda klarere og enhver kunne ha sett at den understreker sitt budskap gjennom sin oppbygning.

I det hele tatt synes jeg at oversetterne er sluppet heldig fra salmene. Spørsmålet — som jeg ikke kan besvare — er imidlertid hvor sangbare salmene er blitt? Om det er mulig å gjøre dem mer sangbare, dvs. mer rytmiske, eller om det skal en særlig oversettelse til?

Vi må ikke glemme at Israels Gud taler «nærorientalsk» i Bibelen. Det er det som gjør det vanskelig å gjengi det på «skandinavisk».

Vera Henriksen

Forfatterinnen Vera Henriksen er kjent ikke minst for sine middelalderromaner. Hun trenger neppe nærmere presentasjon for «St. Olav»'s lesere.

Det har vært diskusjon om språkformen i denne oversettelsen, og den har til dels vært utsatt for skarp kritikk. Derfor var det med en god del spenning jeg begynte å lese i den.

Dessverre må jeg si meg enig, i hvert fall langt på vei, med den negative kritikken. Stilmessig virker denne versjonen ganske enkelt lite gjennomarbeidet; leseren får inntrykk av at man er gått til verket uten noen gjennomreflektert idé om språkform, og at tilfeldighetene har fått råde i altfor stor grad. Der er avsnitt som har en høytidelig, nesten arkaisk stil — og så plutselig og tilsynelatende umotiverte stilbrudd som får en stakkar til nesten å hoppe i stolen. Rent grammatikalsk forekommer der også direkte feil, og ordvalget kan til tider være mildt sagt forbausende. Og avsnitt hvor språkets poesi har stor betydning, kan her og der virke fortvilende upoetiske.

Dette er alvorlige ankepunkter som krever at jeg kommer med eksempler.

For oversiktligheits skyld, skal jeg delvis holde meg til de tekster som

sr. Simone har valgt å kommentere. Men når det gjelder poesi, har jeg dessuten sett på det skrift som i en slik sammenheng vel må anses som prøvestenen, nemlig Salomos Høysang. Som sammenligningsgrunnlag har jeg i første rekke brukt den norske oversettelsen av 1930, sekundært den engelske versjonen av Jerusalem-Bibelen og den amerikanske «Revised Standard Version», revidert etter hebraiske (og greske) tekster og utgitt i 1953. Pater Chresten Krogh har trådt støttende til hvor det var spørsmål om å sammenligne oversettelsen med den hebraiske grunnteksten.

Jeg skal ta det vanskeligste først, nemlig poesien. Her vil det alltid til en viss grad være forskjellige meninger, og min oppfatning er nødvendigvis subjektiv. Mine tre eksempler fra Høysangen er forholdsvis tilfeldig valgt.

Liten tue kan velte stort lass, heter det. Og feil bruk av et enkelt ord kan være tilstrekkelig når det gjelder språket. «Hvor vakker du er, min venn, så fager du er!» står det (1,16), og det lille ordet «så», grammatikalsk ukorrekt i denne sammenhengen, er nok til å gjøre hele setningen platt. «Hvor vakker du er, min elskede, hvor skjønn du er!» sier den «gamle» utgaven.

Og hva med dette, som forteller om brudgommen: «Se, der står han ved husveggen; / han kikker inn gjennom gluggen / og gløtter mellom sprinklene.» (2, 9). Er det bare jeg som får

uærbødige assosiasjoner om natterfiing? Igjen, til sammenligning, den gamle utgaven: «Se, der står han bak vår vegg; han kikker gjennom vinduene, gjennom gitteret ser han inn.» Her har man også fått med den poetiske gjentakelsen som er typisk for hebraisk diktning.

Det tredje eksempelet: «Dine tenner er som nyklipte sauer / når de kommer opp fra vaskedammen.» (4, 2). Jeg innrømmer at dette er et vanskelig vers, likevel forekommer det meg at 1930-oversettelsen kommer bedre fra det: «Dine tenner er som en hjord av klippede får som stiger opp av badet.»

Når det gjelder ordvalget, skal jeg igjen begrense meg til tre eksempler.

Det første er bruken av ordet «kvad» i 4 Mos. 24; der står (v. 15): «Da stemte Bileam i med ditt kvad.»

«Kvad» har en helt bestemt betydning innen norsk ordbruk. Det betyr dikt, ganske særlig et norrønt dikt, et skaldekvad, som igjen har sin egen klart definerte form. Både dette ordet og ordet skald brukes ganske fritt i denne oversettelsen, og jeg stiller meg tvilende til den generelle bruken av disse begrepene. Og i dette spesielle tilfellet er ordet kvad i hvert fall feil brukt. Den hebraiske teksten har nemlig et ord som ikke engang betyr dikt, men «ordspråk» eller «lignelse».

Ordet «hodegjerde» i 1 Kong. 19, 6 er igjen av dem som fikk meg til å reagere. Teksten her lyder: «Og da han så seg om, fikk han øye på et lite nybakt brød og en krukke med vann like ved hodegjerdet sitt.» Her er det forresten igjen en litt uheldig grammatikalsk feil; «et lite nybakt brød» er ikke det samme som «et lite, nybakt brød». Men tilbake til «hodegjerde». Ordet betyr vitterlig «del av seng hvor hodet hviler». Og Elia befant seg i ørkenen; sannsynligheten for at han hadde bragt med seg en seng, må sies å være liten. Her var 1930-oversettelsen ikke til noen hjelp, den bruker nemlig samme ord. Og det viser seg at det hebraiske ordet kan bety hodegjerde, men at det har en annen og videre betydning, nemlig «hoderegionen». De engelske overset-

«Maria med barnet», er miniatyr fra den såkalte «Aslak Bolts Bibel». (Se ellers s. 14.)

telsene bruker begge «at his head» hvor den norske har «like ved hodegjerdet sitt». Men den nyeste danske oversettelsen, som pater Krogh henviser meg til i denne sammenhengen, gjør det bedre. Der står det: «hvor hans hovede havde hvilet».

Og så et uttrykk som jeg må innrømme at fikk meg til å steile; det gjelder Sak. 11, 7: «Jeg tok meg to staver, den ene kalte jeg Godvilje, den andre kalte jeg Samband.»

Samband! Jeg undret meg på om det bare var for *mitt* øre ordet lød svært malplassert, i hvert fall i sammenheng med moderne språkbruk. For sikkerhets skyld slo jeg opp i Riksmålsordboken; der stod det: «samband; (især mil.) forbindelse (over radio, telefon, fjernskriver o. l. eller gjennom ordonans)». Ingen annen definisjon. Den «gamle» utgaven har «Bånd», som er den hebraiske grunnbetydningen av ordet, men som heller ikke er særlig befordrende for leserens forståelse. De engelske oversettelsene har begge «Union». Hva ville være galt med «Forbund»?

Når dette er sagt, skal det også sies at der er avsnitt som er svært vellykkede, og som gir en anelse av hva denne Bibel-oversettelsen kunne ha blitt, hvis den stilistisk som helhet hadde vært på høyde med det beste i teksten.

At dette hadde latt seg gjøre uten å ofre troskapen mot originalteksten, vet vi. Luthers praktfulle oversettelse ble skjellsettende i tysk språkhistorie. Og det finnes glimrende moderne oversettelser på engelsk og — er jeg blitt fortalt — på fransk.

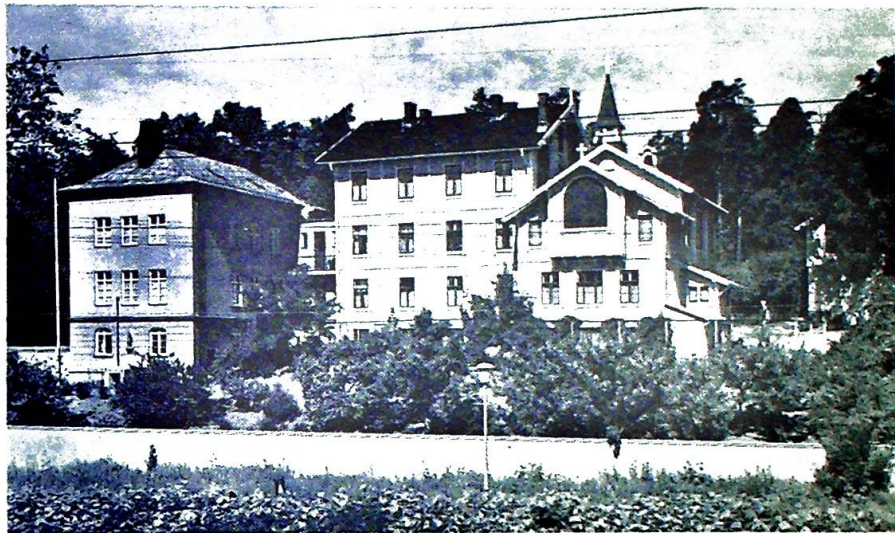
HONG KONG

Nødvendigheten av å definere kinesisk identitet og av å finne frem til en dypere forståelse av Kinas historie og kultur — en nødvendighet som er maktpåliggende for utvikling og vekst av en særpreget kinesisk teologi — var hovedtemaet under et symposium i Hong Kong. Delta-gerne tellet ca. 40 kristne teologer hvorav de fleste var kinesere bosatt utenfor det kinesiske kontinent.

The Tablet

LOUISE MARGRETHE BORNEMANN:

Oppløsning av barnehjemmet på Vor Frue Villa

For over hundre år siden:

I slutten av oktober 1868 flyttet fire St. Josephsøstre fra kvistleiligheten i St. Olavs prestegård til den såkalte «Professor Fayes gård» i Akersveien 4. Det var et solid trehus med to etasjer og en rommelig kvistleilighet. Her kunne søstrene innrede større klasserom, noe senere også et lite internat. De barn som bodde der, kom fra spredtboende katolske familier som ønsket at deres barn skulle bli opplært i sin religion. Som regel flyttet barna hjem igjen etter sin første kommunion. Da skolen ble mer kjent, kom det elever fra alle kanter av landet, og det trengtes plass til flere klasserom og et større internat for gutter og piker.

Da St. Josephs Institutt i 1876 sto ferdigbygd ved siden av trehuset, fikk internatet nye rom og bedre plass i Instituttets 4. etg. Ekspansjonen fortsatte imidlertid, som den pleier å gjøre i pionértiden. I 1925 var det slik plassmangel at alle gledet seg da St. Olavs trykkeri flyttet ut av trehuset. Der hadde det holdt til i mange år. Nå kunne internatet flytte tilbake til gamle tomter og bedre plass. Men bare for fire år! I 1929 sto den nye St. Sunniva skolen ferdigbygd, og 17 gutter og like man-

ge piker kunne flytte inn i et nytt internat i 4. etg. på skolen. Der fikk de bo, og mange barn etter dem helt til 1957.

To faktorer førte til at internatet måtte flytte nok engang. For det første var det uheldig at barna bodde på selve skolen og måtte bruke skolegården som lekeplass, og det midt i byen. For det andre hadde novisiatet flyttet fra Vor Frue Villa. Så der var det plass nok ikke bare inne, men også ute: En stor frukt- og kjøkkenhave og en liten skog på eiendommen, stor nok til lek og moro for 30—35 barn. Da Oslo kommune også begynte å sende barn til Vor Frue Villa, ble det litt etter litt et barnehjem.

Hvorfor må barnehjemmet oppløses

I 1957 fantes det 22 private barnehjem i Oslo kommune. I dag er det bare tre igjen: Indremisjonens, Frelsesarmeens og Vor Frue Villa. Årsakene er mange: Familier som kommer i en krisesituasjon, får lettere hjelp enn før i tiden. Husmorvikartjenesten er bedre utbygd. Hjemmekonsulentene tar seg av overgangsordninger, og den ugifte mor får økonomisk støtte, slik at hun ikke tren-

(Forts. s. 15)

GUDSTJENESTER I HELGENE		Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i>	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44 (eng)	19.00 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke, Frans'kanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83</i>		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke, Domin'kanerne, Neberggaten 15, tlf. 55 07 71</i>		9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21</i>		9.00	—
<i>Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 21 23 55</i>		9.00	11.00
<i>Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587</i>			10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke,</i>	lörd.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00	18.30 8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke,</i>	lörd.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: —	19.00	11.00
<i>Vår Frue Kirke, Helleveien</i>	sønd.: 9.30	9.30	
<i>Florida kapell, Nygaardsgt. 124</i>		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke,</i>	lörd.: 18.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19 sønd.: 8.30	18.00 8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke,</i>	Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke,</i>	Kr. stian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke,</i>	lörd.: 18.00 Torvg. 113, tlf. 23 751 sønd.: —	18.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke,</i>	Haraldsgt. 21, tlf. 23 195		11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke,</i>	Vesterngt. 5, tlf. 22 381	9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke,</i>	Kirkegt. 3, tlf. 24 225	lörd.: 18.00 sønd.: —	11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken,</i>	Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550	lörd.: 18.00 sønd.: —	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke,</i>	Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell,</i>	Ryggeveien 24, tlf. 41 038	—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke,</i>	Svertesgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke,</i>	Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
<i>Eikeli kirke, Veståsen 20, tlf. 24 25 69</i>		9.30	10.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke,</i>	lörd.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534 sønd.: 8.30 9.30	17.00 8.30 9.30	11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke,</i>	Sandef'ordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i>	Finne, tlf. 12 510		Efter avtale
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i>	Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
B'skopen og prestegården, tlf. 21 214			
<i>St. Elisabeth hospital, Ila, tlf. 21 670</i>		6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke,</i>	Flintegt. 5, tlf. 72 779		11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke og</i>	<i>St. Eystens sykehjem, Jernbanegt. 29</i>		11.00
MOLDE: <i>St. Sanniva kirke,</i>	Parkveien 23, tlf. 51 467		11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke,</i>	Norvesund, tlf. 37 558	lörd.: 17.00 sønd.: 8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke, Storgt. 94, Sogneprestens tlf. 84 277</i>	lörd.: 18.00 sønd.: —	18.00	11.00
<i>St. Elisabethsøstrene,</i>	Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487	sønd.: 8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke,</i>	Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke,</i>	Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sanniva kirke,</i>	Skolegt. 4, tlf. 61 501	lörd.: 15.00 sønd.: —	10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken,</i>	Håreksgt. 82		15.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke,</i>	Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale

DIALOGEN SOM ARBEIDSFORM INNEN DEN ØKUMENSKE BEVEGELSE

I de siste 10 år har dialogen vært en viktig arbeidsform innen den økumeniske bevegelse, og ikke minst har de lutherske kirker engasjert seg sterkt i denne formen for økumenisk kontakt. Dette svarer godt til den store betydning teologien har i disse kirker. I 1975 var de lutherske kirker involvert i 18 dialoger av offisiell karakter på verdensplanet. Det dreide seg om de ortokodse kirker, de reformerte kirker, den anglikanske kirke og den romersk-katolske kirke. Materialet fra disse dialogene er ikke særlig godt kjent i Norge, noe som henger sammen med at den økumeniske bevegelse aldri har vunnet noen særlig grad av popularitet og ikke blitt en inspirasjonskilde som i mange andre land. Det er derfor synd at det gode teologiske arbeid som ligger i mange av disse dokumentene har fått så liten betydning og nedslagsfelt.

Dag Thorhildsen
i «Kirke og kultur»

KIRKENE BRUKER SYV MILLIONER MOT RASISME

Kirkenes Verdensråd akter i år å bruke 7,2 millioner kroner på sitt Program til Bekjempelse av Rasisme. Av denne summen går omlag en tredjedel til Det Spesielle Fond. Det er bevilgningene fra dette fond som i løpet av den siste tiden har ført til en opphetet debatt om kirkens forhold til rasemessig frigjøring.

I presentasjonen av årets budsjett heter det at pengene fra Det spesielle fond ikke går til organisasjoner som hjelper ofrene for den rasemessige undertrykking, men til de undertrykte selv.

Pengene til Det spesielle fond bevilges spesielt, og størsteparten av inntektene kommer fra regjeringene i Nederland, Sverige og Norge. Den norske kirke har som kjent støttet hele programmet til bekjempelse av rasisme, innbefattet Det spesielle fond.

De største prosentene utenom fondet er et stadium av rasisme i teologien og de problemer som de ulike raser og minoritetsgrupper i Asia opplever.

Kirke-Aktuelt

LITURGISK KALENDER

APRIL

27. Ferial. Ap.Gj. 5, 34-42. Joh. 6, 1-15.
28. Ferial eller Peter Chanel, prest og martyr. Ap.Gj. 6, 1-7. Joh. 6, 16-21.
29. 3. søndag i Påsken. Ap.Gj. 3, 13-15. 17-19. 1. Joh. 2, 1-5a. Lk. 24, 35-48. (Katarina av Siena, jomfru feires ikke).
30. Ferial eller Pius V., pave. Ap.Gj. 6, 8-15. Joh. 6, 22-29.

MAI:

1. Ferial. Ap. Gj. 7, 51—59 (Gr 7, 51 — 8, 1a). Joh. 6, 30—35. eller Josef, håndverkeren. Gn. 1, 26 — 2, 3. Mt. 13, 54—58.
2. Athanasius, biskop og kirkelærer. Ap. Gj. 8, 1—8. Joh. 6, 35—40.
3. Filip og Jakob, apostler. 1. Kor. 15, 1—8. Joh. 14, 6—14.
4. Ferial. Ap. Gj. 9, 1—20. Joh. 6, 53—60 (Gr. 52—59).
5. Ferial. Ap. Gj. 9, 31—42. Joh. 6, 61—70 (Gr. 60—69).
6. 4. søndag i Påsken. Ap.Gj. 4, 8—12. 1. Joh. 3, 1—2. Joh. 10, 11—18.
7. Ferial. Ap. Gj. 11, 1—18. Joh. 10, 1—10.
8. Ferial. Ap. Gj. 11, 19—26. Joh. 10, 22—30.
9. Ferial. Ap. Gj. 12, 24 — 13, 5a. Joh. 12, 44—50.
10. Ferial. Ap. Gj. 13, 13—25. Joh. 13, 16—20.
11. Ferial. Ap. Gj. 13, 26—33. Joh. 14, 1—6.
12. Ferial eller Nereus og Achilleus, martyrer eller Pancratius, martyr. Ap.Gj. 13, 44—52. Joh. 14, 7—14.
13. 5. søndag i Påsken. Ap.Gj. 9, 26—31. 1. Joh. 3, 18—24. Joh. 15, 1—8.
14. Mattias, apostel. Ap.Gj. 1, 15—17. 20—26. Joh. 15, 9—17.
15. Ferial. Ap. Gj. 14, 18—27 (Gr. 19—28). Joh. 14, 27—31a.

Bønneintensjon for Kirkens misjon:

I april: La oss be for Kirken i Sørøst-Asia.

I mai: La oss be om at massemedias plass i evangeliseringens tjeneste må bli solid etablert i Afrika og Asia.

Den nordiske valfart til Lourdes

10.—17. august 1979

8 dagers flyrejse med fuld pension

Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, på hotel d.kr. 2.300,—

Særpris for syge og handicappede på

«Accueil Ste Bernadette» d.kr. 1.575,—

Valfartspræst: Pater Niels KIÆR, S.J.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

Trykkeriet i Lunden Kloster åbner igjen til høsten.

Finn Thorn Katolsk og luthersk kirkefornyelse

”Kan denne lille boken bidra til å fremme en økumenisk trosholdning og en tilnærming mellom den norske og den katolske kirke slik at de sammen kan arbeide for kristendommens sak i Norge, er hensikten oppnådd”, sier Finn Thorn i forordet til dette dypt personlige, velfunderte og fremtidsrettede dokument.

Hft. kr 45,—

ASCHEHOUG

Finn Thorns siste bok: Katolsk og luthersk kirkefornyelse, kr. 45,—.
Ortodoks Røst nr. 11/12, kr. 20,—.

Engelske bøker:

Jungmann: The Early Liturgy, kr. 59,90.

Dix: The Shape of the Liturgy, kr. 98,50.

Bouyer: Life and Liturgy, kr. 72,50.

Hughes: A Short History of the Catholic Church, kr. 33,—.

L. Johnston: A History of Israel, kr. 14,50.

Copleston: Thomas Aquinas, kr. 78,50.

Oversettelser av Karl Rahner til engelsk:

Meditations on Hope and Love, kr. 25,75.

Meditations on the Sacraments, kr. 25,75.

Encounters with Silence, kr. 25,75.

The Trinity, kr. 25,75.

Christians at the Crossroads, kr. 23,50.

The Religious Life Today, kr. 20,—.

Prayers for Meditation, kr. 20,—.

Watch and pray with me, kr. 20,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1, Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

ROLIG YRKESKVINNE,

katolikk, søker snarest møbl./
umøbl. leil./hybel for kortere el.
lengre tid.

Kan noen hjelpe?

Henv. **Aud Sivertsen**, tlf. 60 13 70
etter kl. 18.

Vår kjære søster Maria Antonina
Depenbrock døde på Grefsen,
den 31.3.79 i en alder av 70 år,
etter 46 års virke i Norge.
Den avdøde anbefales til de tro-
endes forbønn.

ST. JOSEPHSØSTRENE

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	} Oslo
Lunden kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Olavs kirke	
Bispegården	} Arendal
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammer- fest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Hønefoss
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	} Lillestrøm
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Tromsø
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Trondheim
St. Mikals prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus presteg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	} Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

Fromme filatilister?

I november 1977 utga Postverket tre nye frimerker med religiøse motiver. Motivene er hentet fra den håndskrevne bibel som erkebiskop Aslak Bolt fikk byttet til seg, mens han ennå var biskop i Bergen (1408—1428). Selve bibelen antas å være skrevet i Nord-Frankrike eller Vest-Tyskland, i hvert fall før året 1300. Mange store forbokstaver er kunstferdig tegnet og farvelagt: miniatyrer. Det er fra slike miniatyrer motivene på de tre frimerker er hentet.

Foruten de tre kunstferdige forbokstaver er bruddstykker av bibelteksten kommet med på frimerkene. Hvor i bibelen finner vi disse tekster? Nedenfor er tekstene avskrevet fra en moderne bibelutgave. Det som sees på frimerkene er trykt kursivt.

80 øre:

mus. In fiem, pro torcularibus, psalmus ipsi Asaph.
Exultate Deo adjutori nostro, jubilate Deo Jacob. Sumite psalmum et date tympanum, psalterium iocundum cum citharra. Buccinate in mœnemia tuba . . .

Davids salme 79, 20 (siste stavelse).
 Davids salme 80, 1-4a.
 Norsk bibeloversettelse 80 og 81:
 « . . . frelst.
 Til sangmesteren, en salme av Asaf.
 Juble for Gud, vår styrke, rop
 med glede for Jakobs Gud!
 Stem i en sang og la pauken lyde,
 den liflige citar og harpe!
 Støt i basunen på nymånedagen . . . »

1 krone:

memoriae sanctificationis eius. Psalmus David.
Cantate Domino canticum novum: quia mirabilia fecit. Salvavit sibi dextera eius et brachium sanctum eius. Notum fecit Dominus salutare suum in conspectu gentium

Davids salme 96, 12 (to siste ord).
 Davids salme 97, 1-2.
 Norsk bibeloversettelse 97 og 98:
 « . . . hellige navn.
 En salme av David.
 Syng en ny sang for Herren! For han
 har gjort underfulle ting. Hans
 høyre hånd og hans hellige arm har
 hjulpet ham.
 Herren har kunngjort sin frelse,
 åpenbart sin rettferdighet for
 hedningenes øyne. »

1,25 krone:

sive bonum sive malum (illud) sit. Incipiunt Cantica Canticorum.
Osculetur me osculo oris sui. Quia meliora sunt ubera tua vino, fragrantia unguentis optimis. Oleum effusum nomen tuum: ideo adolescentulae dileverunt te. Trahe

Predikeren 12, 14 (siste to ord).
 Salomos høysang 1, 1-3:
 « . . . godt eller ondt.
 Fra Høysangen.
 Han kysse meg med kyss av sin
 munn! For din kjærlighet er bedre
 enn vin.
 Liflig er duften av dine salver,
 ditt navn er en utgydt salve;
 derfor elsker jomfruen deg.
 Dra meg . . . »

EN TALE...

(Forts. fra s. 3.)

må vi daglig bespise 7 000 mennesker, og hvis vi ikke gjorde det, ville de ikke ha noe å spise... For å kunne utføre dette arbeidet må hver søster leve i nær forbindelse med eukaristien og bønnen. Vi får hundrevis av henvendelser fra unge mennesker som føler seg kallet til å slutte seg til oss. De skriver meget vakkert i sine ansøkninger: «Jeg ønsker å leve i fattigdom, bønn og offer og å tjene de fattige.» Slik er de unge, — så fulle av kjærlighet og storslagenhet. De er alltid rede til å stille seg til rådighet, til å sendes hvor som helst for å gjøre et beskjedent arbeid. Det eneste vi gjør i vårt fellesskap er dette: Å bespise den nakne Kristus, å kle den nakne Kristus, å gi et hjem til den hjemløse Kristus. Det er gledelig å se de unge være hengivne i denne oppgaven — så fylt av kjærlighet til Guds fattige. Vi avlegger tre løfter: Ugifte helt å gi vår kjærlighet til Kristus og gjennom frivillig fattigdom å leve i fullstendig underkastelse og lydighet. Vi avlegger også et fjerde løfte: Av hele vårt hjerte å tjene de fattigste blant de fattige — det innebærer å tjene Kristus i de fattiges skikkelse. Vi trenger deres bønner for ikke å ødelegge Guds verk. Be for oss om at vårt arbeid blir Guds verk, og at vi helt og fullt stiller oss til hans rådighet.

Hentet fra «Signum». (Forkortet.)

OPPLØSNING...

(Forts. fra s. 11)

ger å gi barnet fra seg. Antall barn i familiene har avtatt betraktelig, og barn og ungdom får mange gode tilbud fra kommunen, bl.a. daghjem og fritidshjem. Dessuten har barnevernsnemnda i lengere tid arbeidet for, — innen rimelig tid — å få fosterhjem for de barn som overhode ikke kan være hjemme. Man mener at dette er en bedre ordning for barn; den blir heller ikke så dyr for samfunnet. De eksisterende kommunale barnehjem er således bare midlertidige hjem. Barna skal ikke være der

Eches Færrehandel

NYGARDSGT. 19

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Spesialforretningen i
RUSTFRIE STÅLARTIKLER
KNUT JUUL CHRISTIANSEN
Wesselsgt. 3 (indre gård) - Oslo 1

Telefon
(02) 33 36 24 Telegr.adr.:
33 55 25 Rustfriknut

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

NEBB
Stedet for alt elektrisk

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Georg og Otto Foerster

Tlf. 21 69 06

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

EDVARSDEN & NORHEIM A/S

Autorisert installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

lengere enn høyst ett år; ofte blir det bare noen dager, uker eller måneder. På Vor Frue Villa har det i de siste årene vært en stadig utveksling av barn. I 1977 var det 23 nyplasse-ringer og 22 utplasseringer. Det er forståelig at vi da ikke kunne skape noen hjemlig atmosfære. Vi kunne heller ikke gi barna den trygghetsfølelse de har behov for og trenger så sårt til.

Fra det første internat som i utvidet form ble etablert på det nye St. Josephs Institutt i 1876 og frem til i dag har vi hatt 900 barn; meget få til å begynne med, — senere ofte for mange. Det er tungt å oppgi denne gjerning. Men vi har forstått at Oslo kommune ikke trenger vårt barnehjem i fremtiden. Etter grundig

overveielse har vi kommet frem til beslutningen om å avvikle det i nærmeste fremtid dvs. ved slutten av nåværende skoleår.

I og med denne beslutning kan Vor Frue Villa avhjelpe et reelt behov i vår norske ordensprovins. Da Vor Frue Hospital er blitt overtatt av Oslo kommune, trenger søstrene et nytt hjem. En eldre generasjon skal flytte inn der hvor unge generasjoner har bodd i mange år. Slik er samfunnets utvikling. Den berører også klostrene.

KLOKE JOMFRUER

Tolv kvinner, engasjert både i kvinnebevegelse og kirke, står som bidragsytere til en bok som bør vekke stor oppmerksomhet i forhold til sitt format.

«Kloke jomfruer?» er på godt og vel 100 sider og består av ti artikler angående kvinnenens aktuelle situasjon. Tre av artiklene er resultat av samarbeid mellom to forfattere. Som redaktør står Gerd Rødahl.

I forordet finner vi de tolv programerklæring og deres hensikt med boken: De ønsker å gjøre det klart at et fullstendig samarbeid og samliv mellom kvinne og mann bare kan finne sted dersom det hersker full likestilling, noe vi ennå ikke har, hverken i vårt samfunn eller i kirken. De henvender seg til alle som trenger bevisstgjøring og orientering om kvinnespørsmål, men fremfor alt til vanlige mennesker uten spesiell bakgrunn. Ut fra dette er det rimelig at fremstillingen av stoffet må være enkel og lettest.

Artiklene favner vidt. De behandler ekteskap og morskall. Begge kan idealiseres i for høy grad, med skadevirkninger til flere kanter. Man våger å være utradisjonell angående seksuell likestilling og omtaler kvinnenens muligheter for seksuell glede. Vi får en oversikt over moderne kvinnekamp og kristne kvinners plass i den. Og endelig: Det er gitt en bred plass for emner som gjelder kvinnenens deltagelse i kirkelig virksomhet. Nødvendig i sammenhengen er nok en prinsipiell behandling av problemet skaperordning og underordning, her foretatt av Marit Lindheim Gundersen. En historisk oversikt over kvinnen i kirkelig tjeneste fra urkirken til nutiden blir gitt av Agnete Fischer. Det aktuelle spørsmål om kvinnelig prestetjeneste er det Anne-Berit Stensaker som tar seg av. Hun gjør dette ved å beskrive

sin egen vei frem til presteordinasjon, alvorlig og åpent og dypt personlig. Konklusjonen på hennes søken og kamp for klarhet bl.a. av kvinners prestetjeneste, det er en nødvendighet ut fra Evangeliet.

Litt i periferien, men likevel sammenfiltret med de andre emner, står den enslige kvinnes liv. Med forståelse og varme beskriver Lita Hjertholm hvor trist og gledeløst livet kan arte seg for denne kvinnegruppen. Den før nevnte overidealisererte, men statusgivende morsrolle bevirker at den enslige får dobbelt lavstatus, først som kvinne og dertil som barnløs. Det verste er ikke å måtte være alene, sier Lita Hjertholm. Det blir man vant til. Det verste er å bli avskrevet som uten interesse.

Man må si seg enig i at de enslige kvinner kan trenge akseptering som likeverdige fra kirkens side. Det vil være en hjelp til å erkjenne sin eksistensberettigelse og se sitt kall. Ja, man finner i det hele tatt mye rimelighet og fornuft i denne lille boken. Tonen eller atmosfæren er dessuten saklig og rolig. Bare en eneste artikkel, «Kirken og kvinnebevegelsen» av Astrid Hauglin, har noe av den anklagende og negative tonen som ofte

skjemmer fremstillinger av strids-spørsmål generelt og kvinnespørsmål spesielt.

Det er grunn til å glede seg over dette bidrag til norsk kirkelig debatt og norsk kvinnebevegelse.

Marit Flagestad

Gerd Rødahl (red.):

Kloke jomfruer?

Om kirke, kristendom og kvinnefrigjøring.

Aschehoug (Kilde), 1978.

FRA ØRKENEN:

ABBA JOHANNES:

Abba Johannes sier: «Ydmykhet og gudsfrykt overgår alle andre dyder!»

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarlig redaktør: Else-Britt Nilsen O.P.

Faste medarbeidere: Liv Greni, Aage Hauken O.P., Ella McGeorge, Kjell Arild Pollestad O.P., Gunnel Vallquist.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5. Oslo 1, telefon 20 72 26.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 43.

Abonnement (direkte eil. gjennom postkontorene). Kr. 70 pr. år.
Kr. 35 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 80.

Annonser: 10 dager før utg.dagen 24 nr. årlig. — Postgiro 20 46 480